

Ποιοι είναι οι υπεύθυνοι του σημερινού κοινωνικού και πολιτικού χάους; Ο κα

«Βασική αιτία είναι η έλλειψη σταθερών θεσμών κοινωνικής διαπραγμάτευσης»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜ. ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΟ

Η δημοκρατία του τσαμπουκά για την Ελλάδα της ενωμένης Ευρώπης. Το πέταγμα στον δρόμο χιλιάδων εργαζομένων και

ΕΡ.: Ακούγεται συχνά η άποψη, ότι η βασική ευθύνη για τη σημερινή κοινωνική ένταση αλλά και για το χάος που επικρατεί την έχουν οι συντεχνίες, που επιδιώκουν αποκλειστικά την προώθηση των δικών τους συμφερόντων, δίχως να νοιάζονται για το κοινωνικό σύνολο. Εσείς συμφωνείτε με αυτή την άποψη;

ΑΠ.: Η έννοια της συντεχνίας έχει γίνει μια καριμέλα που την πιλάμε διαρκώς και στο όνομα της οποίας αναπτύσσουμε πολιτικές απόψεις υπέρ ή κατά των κληρονομημένων των τελευταίων εβδομάδων.

Όπως θα σας εξηγήσω, θεωρώ ότι μια τέτοια αντιμετώπιση είναι και πολιτικά απροσοπατολιστική και λογικά αστήρικτη.

Τι είναι η συντεχνία; Είναι η σύγχρονη μορφή, με την οποία στα πλαίσια του κοινωνικού κράτους προάγονται, συσπειρώνονται και επιδιώκονται συλλογικά συμφέροντα.

Το σύγχρονο κράτος σε όλο τον κόσμο δεν κάνει τίποτα άλλο από το να οργανώνει τον τρόπο με τον οποίο οι διάφορες ονοματισμένες κοινωνικές κατηγορίες - οι συντεχνίες - ασκούν το επάγγελμά τους και αποκοτούν εισοδήματα.

Το κράτος αναπτύσσεται παρεμβαίνοντας στην οικονομία και στη ζωή αυτών των κοινωνικών ομάδων, ανακαταθέμει εισοδήματα, διατυπώνει κανονισμούς, μοιράζει προνόμια ή προϋποθέσεις για την άσκηση του κάθε επαγγέλματος, επιβάλλει φόρους, αφαιρώντας εισοδήματα κ.ο.κ.

Όσο αναγκαία κι αναπόφευκτη είναι αυτή η σύγχρονη παρεμβατική λειτουργία του κράτους, τόσο φυσιολογικό κι αναπόφευκτο είναι, οι διάφορες κοινωνικές κατηγορίες, που επηρεάζονται από τις κρατικές ρυθμίσεις, να πιέζουν προς λύσεις που αντιστοιχούν στα συμφέροντά τους.

Εάν δεν υπήρχε αυτή η πίεση ή διεκδίκηση, θα φτάναμε σε μια κοινωνία, όπου το κράτος θα κανόνιζε απ' υψηλού παραμβατικά κι αυθαίρετα τις εσωτερικές σχέσεις ανισότητας - που δημιουργούνται συνεχώς και αλλάζουν συνεχώς - ανάμεσα στις κοινωνικές κατηγορίες.

Είναι λοιπόν απολύτως φυσιολογικό και αναγκαίο σε μια σύγχρονη δημοκρατία τα συλλογικά συμφέροντα να πιέζουν προς την πραγμάτωση των επιδιωξιών τους στο παρόν και στο μέλλον.

ΕΡ.: Με αυτή την έννοια είναι απολύτως φυσιολογικό και το χάος των ημερών μας;

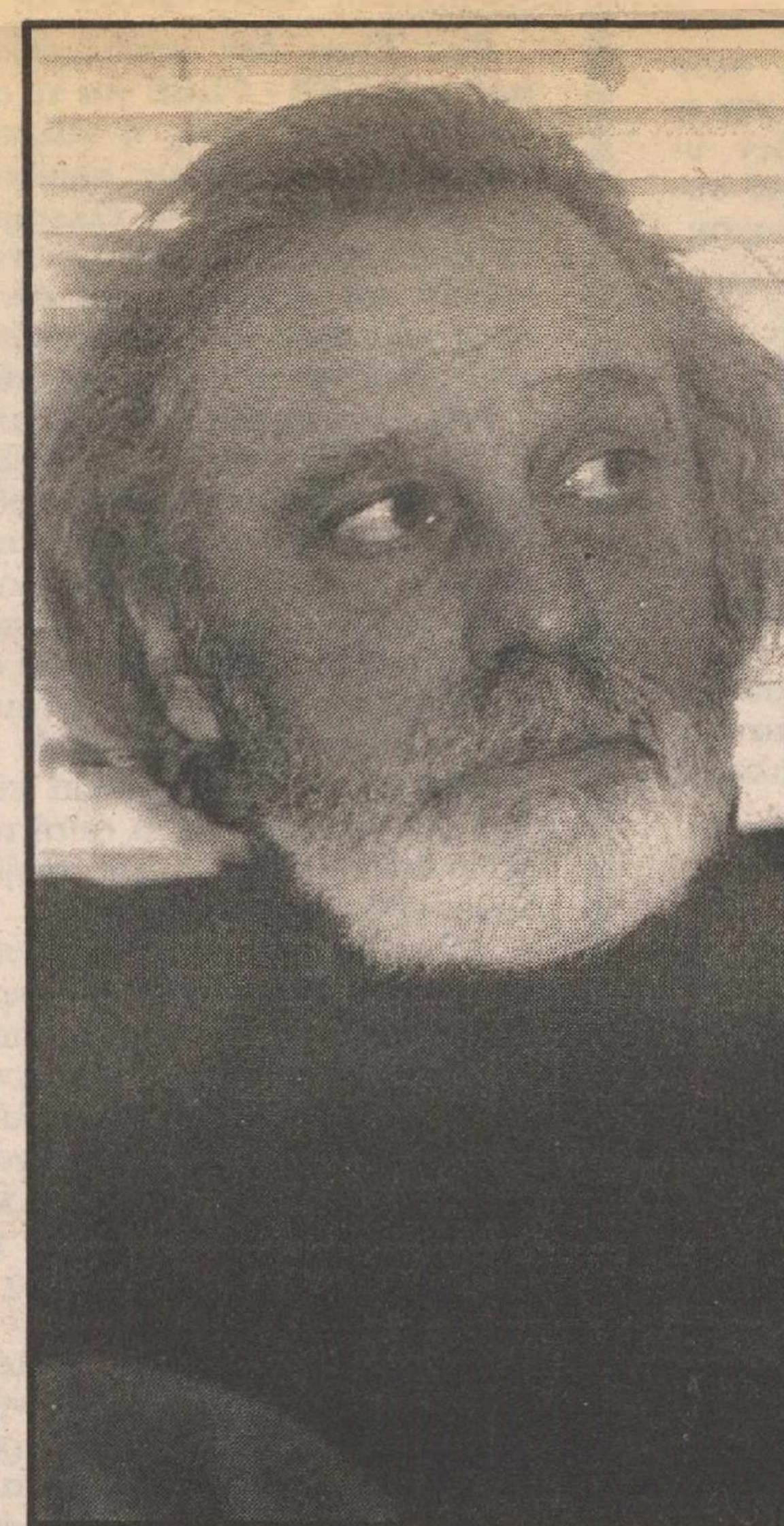
το μεσαιωνικό ξεβράκωμα ορισμένων από αυτούς από ορισμένους φασιστοειδείς συναδέλφους τους. Η μείωση του εισοδήματος των μισθωτών και των συνταξιούχων για την κάλυψη των δημοσίων ελλειμμάτων και η διακίνηση της φοροδιαφυγής. Οι τραμπουκισμοί των ΜΑΤ σε βάρους απεργών και οι τραμπουκισμοί απεργών σε βάρους μη απεργών συναδέλφων τους.

Ο τσαμπουκάς του Μητσάκη και του Κούβελα κι ο τσαμπουκάς του Παπανδρέου και του Τσοχατζόπουλου. Ο τσαμπουκάς του Μπάκουλη και του Κολλά, ο τσαμπουκάς του ετώνιμου φοροφύγα μεγαλογιατρού, μεγαλοδικηγόρου ή

προστάτη της νύχτας ή κάποιας ποδοσφαιρικής Π.Α.Ε. Αποτέλεσμα: Η ζωή μας ακόμα πιο δύσκολη. Το χάος. Ποιος ευθύνεται γι' αυτό;

«Το να καταμαρτυρεί κανείς στις συντεχνίες το χάος, σημαίνει να χτυπά κανείς τα επιφανόμενα, δίχως να λαμβάνει υπ' όψη τον τις ουσιαστικές ελλείψεις που έχει το ελληνικό πολιτικό σύστημα σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα επίλυσης των συγκρούσεων» και, «Στην Ελλάδα δεν υπάρχει από όλα τα πολιτικά κόμματα, αλλά κι από τα οργανωμένα κοινωνικά

Από τις συντεχνίες στο κράτος του... τσαμπουκά



Κωνσταντίνος Τσουκάλας: Η έννοια της συντεχνίας έχει γίνει καριμέλα στο όνομα της οποίας αναπτύσσουμε πολιτικές απόψεις υπέρ ή κατά των κληρονομημένων των τελευταίων εβδομάδων.

ΑΠ.: Όχι. Γιατί, εκτός από το φυσικό κι απονοήτο δικαίωμα των διεκδικήσεων, υπάρχει και το ζήτημα του πώς μεθοδεύονται αυτές οι διεκδικήσεις και επίσης και κυρίως στα πλαίσια ποιας κοινωνικής συνανετικής διαδικασίας είναι δυνατόν οι αντιπαλότητες και αντιπαράθεσεις ανάμεσα στα συμφέροντα των κοινωνικών κατηγοριών να λύνονται χωρίς να δημιουργούν κοινωνικό χάος.

Στις περισσότερες αναπτυγμένες χώρες ο κορπορατισμός ή η συντεχνιακή δόμηση της κοινωνίας είναι μια πραγματικότητα που γίνεται απολύτως αποδεκτή. Και υπάρχουν κατοχυρωμένες νομικά διαδικασίες, επί τη βάση των οποίων πριν καν φτάσει να συζητηθεί στο Κοινοβούλιο μια οποιαδήποτε μεταρρύθμιση, έχει ήδη γίνει μια μόνιμη γνωμοδότηση, μια μόνιμη διαπραγμάτευση ανάμεσα στα συμφέροντα που θίγονται.

Θίγονται, με την έννοια ότι οποιαδήποτε αλλαγή στο νομικό και διοικητικό πλαίσιο οδηγεί σε πιο ευνοϊκές ή λιγότερο ευνοϊκές κρυσταλλώσεις των συμφερόντων των διαφόρων κοινωνικών ομάδων.

Δηλαδή, η οργανωμένη συντεχνιακή κοινωνία στηρίζεται σε μόνιμους θεσμικούς διαπραγματέυτες.

ΕΡ.: Πώς λειτουργούν αυτοί οι θεσμοί;

ΑΠ.: Η διαπραγμάτευση δεν γίνεται χαριστικά, ευκαιρικά ή ως άλλοθι, αλλά επί τη βάση νόμιμων σφάτων από εκπροσώπους των θιγόμενων κοινωνικών ομάδων. Οι διαδικασίες είναι αυστηρές, χρονοβόρες κι ενεργητικές σε απίστευτο βαθμό. Ωστόσο, ούτως ή άλλως ανεπιτηγμένες Δημοκρατίες

κοινωνικές αντιπροσωπείες όλων των συμφερόντων, λειτουργούν άναρχα, ακριβώς επειδή το πολιτικό σύστημα και η ελληνική πολιτική κουλτούρα προσπαθούν πάντα να οικειοποιηθεί ή να κατελάσει, για δικούς της ψηφοθηρικούς λόγους, τα οργανωμένα συμφέροντα. Κι όχι να φτιάξει ένα στέρο εξοικονομητικό ή εξωπολιτικό σύστημα διαλόγου και διαπραγμάτευσης.

Γι' αυτό λοιπόν νομίζω, ότι το να καταμαρτυρεί κανείς στις συντεχνίες το χάος, σημαίνει να χτυπά κανείς τα επιφανόμενα, δίχως να λαμβάνει υπόψη του τις ουσιαστικές ελλείψεις που έχει το ελληνικό πολιτικό σύστημα σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα επίλυσης των συγκρούσεων.

«Η καριμέλα του διαλόγου»

ΕΡ.: Ναι, αλλά η κυβέρνηση, προκειμένου για το σημερινό κοινωνικό χάος, ισχυρίζεται ότι πραγματοποιεί μακροχρόνιο και διεξοδικό διάλογο με τις θιγόμενες κοινωνικές ομάδες κι επιρρίπτει ευθύνες στην αντιπολίτευση, ότι παρότρυνε αυτές τις ομάδες να απορρίψουν τον διάλογο.

ΑΠ.: Σημασία δεν έχει ο προσηγορικός διάλογος πάνω στη βάση έτοιμων νομοθετημάτων ή ήδη εισηγμένων αποφάσεων. Όλα αυτά πρέπει να μη προηγοούνται αλλά να είναι το αποτέλεσμα, το τέλος ενός διαλόγου. Κι ούτε μπορεί ο διάλογος να γίνεται ή να απορρίπτεται κατά βούληση.

Χρειάζεται να υπάρχει μόνιμη διαπραγμάτευση, να λειτουργούν μόνιμα θεσμοθετημένα σώματα εκπροσώπων των κοινωνικών ομάδων, που θα συζητούν προαρχικά, προκοινοβουλευτικά. Όπως και η έννοια της συντεχνίας, έτσι και η έν-

νοια του διαλόγου έχει παρεξηγηθεί κι έχει γίνει μια καριμέλα, ένθεν και εκείθεν. Τον διάλογο δεν μπορεί κανείς να τον αρχίζει ή να τον τελειώνει όποτε θέλει, να προσέρχεται ή να μη προσέχεται κατά βούληση σε αυτόν. Φυσικά, η κυβέρνηση έχει τον τελικό λόγο, έχει αυτό το δικαίωμα.

Όμως, στην Ελλάδα δεν υπάρχει απ' όλα τα πολιτικά κόμματα, αλλά κι από τα οργανωμένα κοινωνικά συμφέροντα η συνείδηση, ότι ο διάλογος είναι μια αναγκαία μόνιμη και μακροχρόνια διαπραγμάτευση αντιθέτων συμφερόντων, χωρίς την οποία αναπόφευκτα θα οδηγούμαστε σε καταστάσεις σαν τη σημερινή.

ΕΡ.: Και γιατί δεν υπάρχει στην Ελλάδα αυτή η συνείδηση;

ΑΠ.: Γιατί πρέπει πρώτα απ' όλα ο πολιτικός κόσμος στο σύνολό του να αποφασίσει, ότι υπάρχει ένα μεγάλο μέρος των αποφάσεων που δεν θα λαμβάνονται ευκαιρικά και αυθαίρετα. Να αποφασίσει ότι δεν θα παρεμβαίνει και δεν θα ελέγχει ασφυκτικά τα συνδικάτα, τις κρατικές λειτουργίες, τις μόνιμες θεσμοθετημένες διαδικασίες διαλόγου.

Η αναγκαιότητα δε αυτή είναι ακόμα πιο παλαιάς σε περιόδους όπως η σημερινή, όπου η ευρύτερη κυβερνητική επιλογή είναι η λεγόμενη «λιτότητα», καθώς ή κακώς. Η «μονοταξική λιτότητα», την οποία καταμαρτυρούν στην κυβέρνηση είναι απαράδεκτη, όχι μόνον επειδή είναι κοινωνικά άδικη, αλλά επειδή επιβάλλεται ανταρχικά και αυθαίρετα. Προέχει λοιπόν, πριν από οτιδήποτε άλλο, η θεσμοθέτηση των διαδικασιών της διαπραγμάτευσης, πράγμα όμως που προϋποθέτει την αλλαγή της κυρίαρχης πολιτικής νοοτροπίας.

Θηγητής ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ καταθέτει την υπεύθυνη και επίκαιρη άποψή του

στην απουσία από την Ελλάδα μόνιμων θεσμών διαλόγου και κοινωνικής διαπραγμάτευσης, που θα επέτρεπαν τη μέγιστη δυνατή συνανετική επίλυση των αναπόφευκτων κοινωνικών διαφορών. Κάτι που γίνεται στην Ευρώπη εδώ και δεκαετίες. Κι επισημαίνει ότι μια βασική αιτία για την απουσία τέτοιων θεσμών κοινωνικού διαλόγου είναι η διάθεση των πολιτικών, να έχουν όλες τις εξουσίες στα χέρια τους. Πού μας οδηγεί αυτό; Οχι βέβαια προς την ενωμένη Ευρώπη, λέει ο Κ. Τσουκάλας. Αλλά προς τη δημοκρατία του τσαμπουκά, προς τη δημοψηφισματική δημοκρατία και τον ανταρχισμό.

«Η ανταρχική και αστυνομική αντιμετώπιση των κοινωνικών κινητοποιήσεων» σημειώνει, «υπονομεύει το κοινωνικό καθεστώς που προστατεύεται από το Σύνταγμα». «Μια έννοια τάξη χωρίς συναίνεση είναι εκρηκτική και τείνει πάντοτε στο να γίνει έκνομη. Η κοινωνική δημοκρατία προϋποθέτει την εξάντληση των διαπραγματευτικών περιθωρίων, έτσι και εις βάρος της οικονομίας. Γιατί η δημοκρατία είναι ακόμα πιο εύθραυστη από την οικονομία και πρέπει να διατηρηθεί ως κόρη οφθαλμού». Αναλυτικά, η πολύ ενδιαφέρουσα συνέντευξη του καθηγητή στην «Ε» έχει ως εξής:



ΕΡ.: Η αλλαγή νοοτροπίας δεν αφορά κι τις κοινωνικές ομάδες;

ΑΠ.: Βεβαίως, γιατί κι αυτές έχουν συνήθειες να βολεύονται κάτω από τη σκέπη των πολιτικών, διαπραγματευόμενες κάθε μία χωριστά και άναρχα. Εξάλλου εί-

να πολύ πιο εύκολο να προτείνεις ή να απορρίπτεις μέτρα, παρά να διαπραγματευτείς και να τα συνδιαμορφώσεις.

«Η δημοψηφισματική δημοκρατία»

ΕΡ.: Η απουσία κοινωνι-

κής διαπραγμάτευσης, εκτός από το χάος που προκαλεί, δεν συνιστά και μια απειλή για τη δημοκρατία;

ΑΠ.: Εχουμε φτάσει σχεδόν στο σημείο, να έχουμε μια δημοψηφισματική Δημοκρατία. Όπου κάθε τέσσερα

χρόνια ρίχνουμε ή ανεβάζουμε μια κυβέρνηση, που ανατρέπει όλα όσα έχει κάνει η προηγούμενη κι όπου στη διάρκεια της τετραετίας αποκλειστικό σκεδόν μέλημα της κυβέρνησης είναι να διατηρήσει με κάθε τίμημα την εξουσία, και της αντιπολί-

τευσης να ρίξει την κυβέρνηση με κάθε τίμημα από την εξουσία. Με αυτό τον τρόπο η κοινωνία δεν δημιουργεί και η αναρχία στις διάφορες μορφές της είναι πάντα παρούσα. Η δημοψηφισματική Δημοκρατία είναι προάγγελος ανταρχισμού. Το μόνο αντίδοτο σε αυτή την κατάσταση είναι, η πολιτική εξουσία να παραχωρήσει ένα μέρος των προνομίων της σε θεσμικούς διαλόγου, διαπραγμάτευσης κ.λπ., όπως επίσης και σε θεσμικούς αποκεντρωμένους τοπικά ή κατά κατηγορία. Αυτή η διαδικασία, καλή ή κακή δεν την κρίνω, αλλά η μόνη που μπορεί να μας βγάλει από το χάος και το τέλμα, ακολουθώντας ένα σύστημα που όχι μόνο δεν μας πλησιάζει προς τις ευρωπαϊκές χώρες, αλλά μας απομακρύνει. Και θά'λεγα ότι στο σημείο αριβώς αυτό επικεντρώνεται η κύρια ευθύνη της σημερινής κυβέρνησης. Η ανταρχική αντιμετώπιση του κοινωνικού γίνεσθαι σε συνδυασμό με τη αλαζονική περιφρόνηση των οργανώσεων των θιγόμενων από τα μέτρα, υπονομεύει την όποια κοινωνική συναίνεση εξακολουθεί να υπάρχει. Ορθώς βέβαια στη σύγχρονη δημοκρατία οι κυβερνήσεις ασκούν τις νόμιμες τους εξουσίες και εφαρ-

μοζουν την πολιτική τους. Το ζήτημα όμως είναι, πως με δεδομένη τη συνολική πολιτική της ευθύνη, η κυβέρνηση αρνείται να προαγάγει τις πολλαπλές συνανετικές διαδικασίες, οι οποίες, χωρίς να δίνουν τα χέρια της, θα αποτελούν τη βάση που θα της επιτρέψει να νομοθετεί, να παρεμβαίνει και να διακονούσε τις κοινωνικές ανισότητες, με τις ελάχιστες τριβές. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος για να γίνεται ομαλά η εναλλαγή στην πολιτική εξουσία, για να μην υπάρχει συνεχής χάος κι ανταρχισμός. Πρόσφατα ο Δ. Τσάτσος σε άρθρο του (σ.σ.: στην εφημερίδα «Τα Νέα») επεσήμανε τους κινδύνους για τη δημοκρατία από αστανοτές παραβιάσεις του Συντάγματος. Θέλω να προσέσω τους κινδύνους που προανέφερα, από τον τρόπο λειτουργίας του πολιτικού μας συστήματος. Με τη συνέχιση της ανταρχικής και «αστυνομικής» αντιμετώπισης των κοινωνικών κινητοποιήσεων υπονομεύεται το κοινωνικό καθεστώς που προστατεύεται από το Σύνταγμα.

Η κοινωνική δημοκρατία δεν εξαντλείται στην τήρηση των τυπικών διατάξεων και στον σεβασμό των ατομικών δικαιωμάτων, αλλά προϋποθέτει μια διαρκή εγρήγορση προς την κατεύθυνση της διατήρησης της συναίνεσης. Μια έννοια τάξη χωρίς συναίνεση είναι εκρηκτική, προϋποθέτει την εξάντληση των διαπραγματευτικών περιθωρίων, έτσι και εις βάρος της οικονομίας. Γιατί η δημοκρατία είναι ακόμα πιο εύθραυστη από την οικονομία και πρέπει να διατηρηθεί ως κόρη οφθαλμού.

ΑΠΟ ΤΡΙΤΗ 15/9 ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΤΡΙΤΗ ΣΤΙΣ 22:10 'Αφρική Στην άγρια γοητεία της ζούγκλας, μια Ελληνίδα θρικόει το πάθος και χάνει τα όριά της... MECA CHANNEL TO ΚΑΝΑΛΙ ΠΟΥ ΞΕΚΡΟΙΖΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΙΡΑ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ...